

Установа адукацыі
“Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”
Факультэт інфармацыйна-дакументных камунікацый
Кафедра гісторыі Беларусі і музейзнаўства

УЗГОДНЕНА

Загадчык кафедры

_____ М.А.Бяспалая

”29” сакавіка 2017 г.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНЫ КОМПЛЕКС

ПА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ

УВОДЗІНЫ Ў СПЕЦЫЯЛЬНАСЦЬ

для спецыяльнасці 1-23 01 12 “Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай
спадчыны” (па напрамках)

Складальнікі:

загадчык кафедры гісторыі Беларусі і музейзнаўства, доктар
гістарычных навук, прафесар М.А.Бяспалая;

старшы выкладчык кафедры гісторыі Беларусі і музейзнаўства, кандыдат
культуралогіі І.Г. Лупашка

Разгледжана і зацверджана

на пасяджэнні Савета ўніверсітэта ад 20.06.2017 г.

пратакол № 10

Складальнік:

Бяспалая М.А., загадчык кафедры гісторыі Беларусі і музеезнаўства УА “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”, доктар гістарычных навук, прафесар;

Лунашка І.Г., старшы выкладчык кафедры гісторыі Беларусі і музеезнаўства УА “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”, кандыдат культуралогіі.

Рэцэнзенты:

Джумантаева Т.А., кандыдат культуралогіі, дацэнт кафедры гісторыі і турызма УА “Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт”, член экспертнага савета па музеелогіі Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь, дырэктар Нацыянальнага Полацкага гісторыка-культурнага музея-запаведніка;

Пацыенка С.А., дацэнт кафедры менеджмента сацыяльна-культурнай дзейнасці УА “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”, кандыдат педагагічных навук.

Разгледжаны і рэкамендаваны да зацвярджэння:

Кафедрай гісторыі Беларусі і музеезнаўства

(пратакол ад 29 сакавіка 2017 г. № 8);

Саветам факультэта інфармацыйна-дакументных камунікацый

(пратакол ад 30 мая 2017 г. №)

Змест

- 1 ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА
- 2 ТЭАРЫТЫЧНЫ РАДЗЕЛ
  - 2.1 План-канспект лекцый
- 3 ПРАКТЫЧНЫ РАДЗЕЛ
  - 3.1 Тэматыка семінарскіх заняткаў
- 4 РАДЗЕЛ КАНТРОЛЯ ВЕДАЎ
  - 4.1 Заданні для самастойнай работы студэнтаў
  - 4.2 Пытанні да заліку
- 5 ДАПАМОЖНЫ РАДЗЕЛ
  - 5.1 Тэматычны план
  - 5.2 Асноўная літаратура
  - 5.3 Дадатковая літаратура

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

1 ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

“Уводзіны ў спецыяльнасць” – вучэбная дысцыпліна для студэнтаў, якія атрымоўваюць кваліфікацыю “Музеязнаўца” і “Менеджар па культурнай спадчыне і турызму”. Дысцыпліна “Уводзіны ў спецыяльнасць” распачынае цыкл спецыяльных дысцыплін і дае зыходныя тэарэтычныя звесткі па асновах музеязнаўства і турыстычнай дзейнасці з улікам прыярытэтаў сферы культуры.

Міждысцыплінарны характар музеязнаўства дазваляе казаць аб збліжэнні двух накірункаў дзейнасці сучаснага грамадства – музейнай работы і турыстычнай дзейнасці. Уключэнне музеязнаўства ў сістэму вучэбных дысцыплін з’яўляецца неабходным элементам музейнай адукацыі і прызнаннем таго, што стаць кампетэнтным спецыялістам немагчыма без разумення заканамернасцей музеязнаўчых працэсаў і, асабліва, тэорыі і практыкі музейнай справы. Раскрыццё асноў турыстычнай дзейнасці неабходна для азнаямлення са спецыфікай развіцця міжнароднага і нацыянальнага турызму, асаблівасцямі работы ў сферы турызма. Пры выкладанні дысцыпліны “Уводзіны ў спецыяльнасць” улічваецца яе сувязь з такімі дысцыплінамі, як “Гісторыя Беларусі”, “Усеагульная гісторыя”, “Гістарычнае краязнаўства” і інш.

Мэта дысцыпліны – сфарміраваць у студэнтаў прафесійныя арыентацыі ў сферы музеязнаўства і турызма, даць пэўны кірунак засваення вучэбных курсаў у адпаведнасці з зацверджанымі стандартамі навучання, а таксама накіраваць іх на арганізацыю самастойнай работы па пошуку, адбору і асэнсаванню прафесійнай інфармацыі.

Задачы дысцыпліны:

– сфарміраваць паўнаважнае ўяўленне аб узаемадзеянні музейнай практыцы і турыстычнай дзейнасці;

– раскрыць асновы паняццйна-катэгарыяльнага, тэрміналагічнага апарата музеязнаўства і турызма;

– выпрацаваць у студэнтаў элементарныя ўменні па апрацоўцы атрыманай інфармацыі, рабоце з літаратурай і крыніцамі Інтэрнэт.

Змест дысцыпліны раскрывае аб'ект, прадмет і метады музейзнаўства, паказвае культурна-адукацыйную дзейнасць як сферу дзяржаўнай практыкі, вызначае галіну музейзнаўства як частку навуковых ведаў, характарызуе музей як сацыяльны інстытут. Даецца характарыстыка музея як навукова-даследчай і навукова-асветніцкай установы, дысцыпліна накіроўвае першакурснікаў на рацыянальную арганізацыю сваёй вучэбнай працы. Таксама разглядаюцца асноўныя кірункі сучаснай турыстычнай дзейнасці, асаблівасці і перспектывы развіцця Беларусі на міжнародным турыстычным рынку.

Засваенне дысцыпліны забяспечвае студэнтаў зыходнымі *ведамі аб*:

- змесце асноўных тэарэтычных паняццяў курса і іх суадносіны;
- музейзнаўстве як навуковай дысцыпліне, якая раскрывае сродкі, метады і формы далучэння чалавека да свету культуры, вызначае механізм стварэння музея і музейнага прадмета і яго ўласцівасцей;
- аб асаблівасцях арганізацыі і развіцця турыстычнай дзейнасці.

Дысцыпліна накіравана на выпрацоўку ў студэнтаў першапачатковых *ўменняў*:

- індывідуальнага ўсведамлення тэарэтычнага матэрыялу і сувязі яго з музейнай і турыстычнай практыкай, развіцця логікі вуснага і пісьмовага пераказу;
- выкарыстання базавай тэрміналогіі музейзнаўства і турызма;
- элементарнай апрацоўкі атрыманай інфармацыі з навукова-метадычнай літаратуры і крыніцы Інтэрнэт.

Акрамя гэтага, дысцыпліна дапамагае *авалодаць*:

- навыкамі сістэматызацыі атрыманых ведаў;
- уменнем выкарыстоўваць атрыманыя веды на практыцы пад час семінарскіх заняткаў;
- навыкамі творчага падыходу да музейнай і турыстычнай дзейнасці.

Пры выкладанні дысцыпліны “Уводзіны ў спецыяльнасць” мяркуецца выкарыстоўваць тлумачальна-ілюстрацыйны, даследчы і праблемны метады навучання.

Самастойная работа студэнтаў накіравана на развіццё творчых магчымасцяў, пошук неабходнай інфармацыі з навукова-метадычнай літаратуры, газетных публікацый, радыё- і тэле-інфармацыі, Інтэрнэт-крыніц. Выкарыстоўваецца кантэнт-аналіз крыніц, прысвечаных актуальным праблемам музеязнаўства і дзейнасці музеяў рознага профілю, на падставе якіх кожны студэнт піша адпаведныя рэфераты.

У адпаведнасці з вучэбным планам на выкладанне дысцыпліны “Уводзіны ў спецыяльнасць” усяго прадугледжана 33 гадзіны, з якіх 28 – аўдыторныя заняткі. Прыкладнае размеркаванне аўдыторных гадзін па відах заняткаў: лекцыі – 24 г., семінары – 4 г. Рэкамендаваная форма кантролю ведаў студэнтаў – залік.

2 ТЭАРЭТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ

2.1 План-конспект лекцый

Уводзіны

Метадалагічныя асновы і прынцыпы вывучэння гісторыі музейнай справы і турыстычнай дзейнасці на Беларусі. Задачы, структура і змест курса. Засваенне тэарэтычных ведаў і практычных навыкаў. Формы кантролю. Вучэбна-метадычнае забеспячэнне. Агульная характарыстыка крыніц і літаратуры.

Раздзел I Асновы музеязнаўства

Тэма 1 Музеязнаўства як навука. Яе метады і задачы

Прадмет, мэты і задачы дысцыпліны “Музеязнаўства”. Месца музеязнаўства ў сістэме грамадскіх, тэхнічных і прыродазнаўчых навук. Міжпрадметны характар музеязнаўства. Узаемасувязь музеязнаўства і вывучэння турыстычнай індустрыі. Вызначэнне музеязнаўства як навукі. Аб'ект і прадмет музеязнаўства. Метады музеязнаўства. Структура музеязнаўства як навуковай дысцыпліны. Асноўныя гістарычныя перыяды развіцця музеязнаўства. Праблематыка і дасягненні музеязнаўства на сучасным этапе.

Тэма 2 Гісторыя музейнай справы на Беларусі

Зараджэнне збіральніцтва як сацыяльнай з'явы. Першыя музейныя зборы і скарбніцы на Беларусі. Прыватныя калекцыі беларускай шляхты і магнатаў. Даступнасць тагачасных калекцый для публікі. Пашырэнне прыватнага калекцыяніравання. Першыя публічныя музеі XIX ст. З'яўленне музеяў пры навучальных установах. Музеі навуковых устаноў. Стварэнне агульнадаступных музеяў на падставе прыватнай ініцыятывы. Савецкі перыяд ў дзейнасці музеяў. Дзейнасць краязнаўчых музеяў. Стварэнне сеткі дзяржаўных музеяў. Дзейнасць музеяў у ваенны і пасляваенны час. Сучасныя музеі Беларусі і іх роля ў развіцці турыстычнай індустрыі.

Тэма 3 Сацыяльныя функцыі музея. Тыпалогія і класіфікацыя музеяў

Вызначэнне тэрміна "музей". Узнікненне музея ў грамадстве: навуковыя канцэпцыі і тэорыі. Этапы фарміравання музея як сацыяльнага інстытута. Сацыяльныя функцыі музея. Спецыфіка дзейнасці музея. Тыпы і профілі беларускіх музеяў. Асноўныя дзяржаўныя музеі Беларусі, іх дзейнасць і структура. Паняцце музейнай сеткі. Агульная характарыстыка музейнай сеткі Беларусі. Музейны турызм.

Тэма 4 Асновы музейнага і турыстычнага заканадаўства

Савецкае заканадаўства ў галіне музейнай дзейнасці. Міжнародныя дакументы. Кодэкс музейнай этыкі. Сутнасць закона "Аб музеях і музейным фондзе Рэспублікі Беларусь" (2011), асноўныя палажэнні і артыкулы. Палажэнні і інструкцыі па выкананню пэўных відаў работ у музеі.

Гістарычныя ўмовы для развіцця заканадаўства у галіне турызма. Асноўныя міжнародныя дакументы. Манільская дэкларацыя па сусветнаму турызму (1980), Хартыя турызма (1985), Гаагская дэкларацыя па турызму (1989), Глобальны этычны кодэкс турызма (1999), Квебекская дэкларацыя па экатурызму (2002), Асноўныя палажэнні Закона Рэспублікі Беларусь "О туризме" (2010).

Тэма 5 Накірункі дзейнасці сучасных музеяў

Фондавая работа. Паняцце навуковага камплектавання музейных фондаў. Вывучэнне музейных фондаў. Паняцці "музейны прадмет", "музейны экспанат", "музейны артэфакт", "музейная калекцыя". Улік музейных фондаў. Захоўванне музейных фондаў.

Экспазіцыйна-выставачная дзейнасць. Асноўныя этапы праектавання музейнай экспазіцыі: навуковы і мастацкі. Музейная экспазіцыя як асноўная форма музейнай камунікацыі. Накіраванасць экспазіцыйнай дзейнасці на

айчынных наведвальнікаў і замежных турыстаў. Стацыянарныя і перасоўныя выстаўкі.

Культурна-адукацыйная дзейнасць. Традыцыйныя формы работы з музейнай аудыторыяй. Музейныя фестывалы, святы, тэатралізаваныя імпрэзы і іх уплыў на рынак турыстычных паслуг.

Навукова-даследчая праца. Напрамкі навуковай дзейнасці музея.

Тэма 6 Буйнейныя музеі на турыстычнай карце Беларусі

Нацыянальны гістарычны музей Беларусі. Нацыянальны мастацкі музей Беларусі. Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. Мемарыяльны комплекс «Брэсцкая крэпасць-герой». Гомельскі палацава-паркавы ансамбль. Музей “Замкавы комплекс “Мір”. Нацыянальны гісторыка-культурны запаведнік “Нясвіж”. Полацкі гісторыка-культурны музей-запаведнік. Абласныя і рэгіянальныя музеі. Гісторыя развіцця беларускіх музеяў, накірункі іх дзейнасці, сучасны стан і перспектывы ўзаемадзеяння з турыстычнай сферай. Спецыфіка экспазіцыйнай, навуковай і культурна-адукацыйнай працы буйнейшых музеяў Беларусі. Роля музеяў і аб’ектаў турыстычнага паказу ў развіцці турыстычнай індустрыі.

Раздзел II Асновы турыстычнай дзейнасці

Тэма 7 Паняцце турызма. Класіфікацыя турызма

Паняцце турызма і міжнароднага турызма. Фактары развіцця турызма. Функцыі турызма: рэкрэацыйная, азнаямляльная, развіваючая, забаўляльная і іншыя. Сацыяльнакультурныя, эканамічныя, палітычныя і іншыя фактары развіцця турызма. Класіфікацыя турызма па тыпах, відах і формах. Функцыянальная класіфікацыя турызма. Формы турызма. Матывацыя ў турызме.

Тэма 8 Кароткая гісторыя турызма

Прычыны і час ўзнікнення турызма. Развіццё айчыннага і міжнароднага турызма. Падыходы ў перыядызацыі турызма. Першыя элементы турызма ў Старажытны час. Развіццё турызма у эпоху сярэднявечча. Турызм ў эпоху Адраджэння. Турызм у XVII – XIX стст. Турызм як масавая з’ява ў XX – пачатку XXI стст. Асаблівасці развіцця турызма на Беларусі на розных гістарычных этапах. Сучасны стан і перспектывы турызма ў краіне. Узаема сувязь пазнавальнага турызма і музейнай дзейнасці.

Тэма 9 Традыцыйныя і спецыяльныя віды турызма

Спецыяльныя віды турызму. Рэлігійны турызм. Экалагічны і агратурызм. Рэкрэацыйны і пазнавальны турызм. Наведванне фестываляў, спартыўных і культурных мерапрыемстваў, як перспектыўны кірунак турыстычнай дзейнасці. Музейны турызм як перспектыўны кірунак для развіцця турыстычнай сферы ў Беларусі. Асноўныя фактары развіцця музейнага турызма. Стан і перспектывы музейнага турызма на Беларусі.

Тэма 10 Асновы экскурсійнага абслугоўвання музеяў і турыстычных арганізацый

Сутнасць і функцыі экскурсіі. Класіфікацыя экскурсій. Спецыфіка музейнай экскурсіі. Асаблівасці распрацоўкі і правядзення выяздных турыстычных экскурсій. Выкарыстанне метадычных прыёмаў у экскурсіях. Методыка падрыхтоўкі новай экскурсіі і экскурсійнага тура. Методыка і тэхніка правядзення экскурсіі. Псіхалогія экскурсійнай работы. Прафесійнае майстэрства экскурсавода.

Тэма 11 Напрамкі і перспектывы ўзаемадзеяння турыстычнай і музейнай дзейнасці ў Беларусі

Прыродна-кліматычныя ўмовы для развіцця турызма ў Беларусі. Тэрытарыяльныя асаблівасці рэгіёнаў краіны ў прапанаванні турыстычных

паслуг. Унутраны і знешні турызм: асноўныя кірункі. Асаблівасці турыстычных паслуг у краіне. Праблемы і перспектывы ўзаемадзеяння сучаснага турыстычнага бізнеса і практыкі беларускіх музеяў. Гісторыка-культурныя аб'екты і экспазіцыі нацыянальных і рэгіянальных музеяў на турыстычнай карце Беларусі.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

3 ПРАКТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ

3.1 Тэматыка семінарскіх заняткаў

Семінарскія заняткі разлічаны на набыццё практычных ведаў па адпаведнаму курсу.

Пры падрыхтоўцы неабходна карыстацца як асноўнай так і дадатковай літаратурай, рабіць неабходныя нататкі, імкнуцца да стварэння пэўных абагульненняў на падставе набытага фактычнага матэрыялу.

Форма выканання работы – напісанне рэферату, вусны адказ у выглядзе паведамлення, гутарка па тэме, удзел у калоквіуме (па выбару).

Семінарскія заняткі 1

Спецыфіка функцыянавання музея на сучасным этапе

1. Музеязнаўства як навука. Гісторыя, структура, сучасны стан.
2. Музей і яго функцыі. Класіфікацыя і тыпалогія музеяў.
3. Асноўныя накірункі музейнай работы.
4. Асноўныя музеі Беларусі.

Літаратура да тэмы 1:

1. Бяспалая, М.А. Навукова-даследчая дзейнасць цэнтральных музеяў Беларусі: агульнае і асаблівае / М.А.Бяспалая // Веснік БДУКМ, 2010. №4, с.112-117.
2. Бяспалая, М.А. Рэгіянальныя музеі Беларусі: сучасны стан і перспектывы развіцця / М.А.Бяспалая // Веснік БДУКМ, 2012. №17, с.110-114.
3. Гужалоўскі, А.А. Гісторыя музейнай справы Беларусі : вучэб.-метадапам. / А.А. Гужалоўскі. – Мінск : БДУ, 2012. – 303 с.
4. Гужалоўскі, А.А. Музеі Беларусі (1941–1991 гг.) / А.А. Гужалоўскі. – Мінск : НАРБ, 2004. – 218 с.д
5. Кодекс Рэспублікі Беларусь аб культуры : уступае ў сілу з 3 лютага 2017 г. – Мінск: Нац. цэнтр прававой інфарм. Рэсп. Беларусь, 2016. – 272 с.

Семінарскія заняткі 2

Асаблівасці развіцця турыстычнай дзейнасці Беларусі

1. Азначэнне паняцця “турызм”. Класіфікацыя турызма.
2. Гістарычнае развіццё турызма: сусветны і нацыянальны кантэкст.
3. Асаблівасці работы экскурсавада і экскурсійнае абслугоўванне.
4. Асноўныя накірункі турыстычнай дзейнасці на Беларусі.

Літаратура да тэмы 2:

1. Биржаков, М.Б. Введение в туризм / М.Б. Биржаков. – М., СПб. : Герда, 2007. – 576 с.
2. Дулов, А.Н. История путешествий и туризма : монография / А.Н. Дулов, К.А. Дюхова, Д.В. Юрчак. – Витебск : УО “ВГУ им. П.М. Машерова”, 2011. – 139 с.
3. Бабкин, А.В. Специальные виды туризма / А.В. Бабкин. – Ростов на Дону : Феникс, 2008. – 251 с.
4. Закон Рэспублікі Беларусь «О туризме», 16 июня 2010 г. // Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь. – 2010. – № 139. – 13 с.
5. Емельянов, Б.В. Методика подготовки и проведения экскурсий / Б.В. Емельянов. – М.: ЦРИБ Турист, 1980. – 196 с.

4 РАЗДЗЕЛ КАНТРОЛЯ ВЕДАЎ

4.1 Заданні для самастойнай работы студэнтаў

Арганізацыя самастойнай работы студэнтаў прадугледжвае падрыхтоўку студэнтамі інфармацыйных матэрыялаў па гісторыі і сучасным развіцці музейнай і турыстычнай дзейнасці.

Форма выканання работы – напісанне рэферату вусны адказ, у выглядзе паведамлення, гутарка па тэме, удзел у калоквіуме (па выбару).

Пры падрыхтоўцы неабходна карыстацца як асноўнай так і дадатковай літаратурай.

4.2 Пытанні да заліку

1. Музеязнаўства як навука: гісторыя і сучасны стан развіцця
2. Структура музеязнаўчай навукі
3. Прыватнаўласніцкія зборы XVI - XIX стст.
4. Музеі навучальных і навуковых устаноў
5. Савецкія музеі
6. Сучасная музейная сетка Беларусі
7. Музей як сацыякультурны інстытут
8. Фунцыі і асноўныя накірункі дзейнасці музея
9. Класіфікацыя і тыпалогія музеяў
10. Навукова-фондавая работа ў музеі
11. Экспазіцыйна-выставачная дзейнасць музея
12. Культурна-адукацыйная дзейнасць ў музеі
13. Нацыянальны мастацкі музей Рэспублікі Беларусь: гісторыя і сучаснасць
14. Нацыянальны гістарычны музей Рэспублікі Беларусь
15. Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны
16. Гісторыка-культурныя музеі-запаведнікі Беларусі
17. Палаца-паркавыя ансамблі
18. Рэгіянальныя музеі Беларусі

19. Паняцце “турызм”. Функцыі турызма
20. Класіфікацыя турызма
21. Спецыяльныя віды турызма
22. Падзейны турызм. Экстрэмальныя віды турызму.
23. Рэлігійны турызм. Экалагічны і агратурызм.
24. Рэкрэацыйны і пазнавальны турызм. Музейны турызм.
25. Гісторыка-культурныя помнікі і экспазіцыі нацыянальных і рэгіянальных музеяў як асноўныя аб’екты турыстычнага паказа
26. Экскурсія як выхаваўчы і пазнавальны працэс
27. Асноўныя этапы падрыхтоўкі экскурсіі
28. Прыродна-кліматычныя ўмовы для развіцця турызма ў Беларусі.
29. Тэрытарыяльныя асаблівасці рэгіёнаў краіны ў прапанаванні турыстычных паслуг.
30. Узездны і выездны турызм: асноўныя накірункі.
31. Праблемы і перспектывы сучаснага турыстычнага бізнеса ў Беларусі.

5 ДАПАМОЖНЫ РАЗДЗЕЛ

5.1 Тэматычны план

Раздзелы і тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін		
	усяго	лекцыі	семінарскія заняткі
Уводзіны	2	2	
Раздзел I Асновы музеязнаўства			
Тэма 1 Музеязнаўства як навука. Яе метады і задачы	2	2	
Тэма 2 Гісторыя музейнай справы на Беларусі	2	2	
Тэма 3 Сацыяльныя функцыі музея. Тыпалогія і класіфікацыя музеяў	2	2	
Тэма 4 Асновы музейнага і турыстычнага заканадаўства	2	2	
Тэма 5 Накірункі дзейнасці сучасных музеяў	4	2	2
Тэма 6 Буйнейшыя музеі на турыстычнай карце Беларусі	2	2	
Раздзел II Асновы турыстычнай дзейнасці			
Тэма 7 Паняцце турызма. Класіфікацыя турызма	2	2	
Тэма 8 Кароткая гісторыя турызма	2	2	
Тэма 9 Традыцыйныя і спецыяльныя віды турызма	2	2	
Тэма 10 Асновы экскурсійнага абслугоўвання музеяў і турыстычных арганізацый	2	2	
Тэма 11 Напрамкі і перспектывы ўзаемадзеяння турыстычнай і музейнай дзейнасці ў Беларусі	4	2	2

Раздзелы і тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін		
	усяго	лекцыі	семінарскія заняткі
Разам	28	24	4

5.2 Асноўная літаратура

1. Биржаков, М.Б. Введение в туризм / М.Б. Биржаков. – М., СПб. : Герда, 2007. – 576 с.
2. Гецевич, Н.А. Основы экскурсоведения / Н.А. Гецевич. – Минск: Университетское, 1988. – 159 с.
3. Гужалоўскі, А.А. Гісторыя музейнай справы Беларусі : вучэб.-метадапам. / А.А. Гужалоўскі. – Мінск : БДУ, 2012. – 303 с.
4. Дулов, А.Н. История путешествий и туризма : монография / А.Н. Дулов, К.А. Дюхова, Д.В. Юрчак. – Витебск : УО “ВГУ им. П.М. Машерова”, 2011. – 139 с.
5. Музеі Беларусі : інфармацыя аб музеях Мін. культ. Рэсп. Белар. / Склад А.Б. Сташкевіч і інш. – Мінск : Беларусь, 2001. – 272 с.
6. Основы музееведения : учебное пособие / отв. ред. Э.А. Шулепова. Изд.2-е, испр. – М. : Книжный дом “ЛИБРОКОМ”, 2010. – 432 с.

5.3 Дадатковая літаратура

1. Бабкин, А.В. Специальные виды туризма / А.В. Бабкин. – Ростов на Дону : Феникс, 2008. – 251 с.
2. Грицкевич, В.П. История музейного дела до конца XVIII века / В.П. Грицкевич. – СПб.: СПбГУКИ, 2004. – 408 с.
3. Гужалоўскі, А.А. Музеі Беларусі (1918–1941 гг.) / А.А. Гужалоўскі. – Мінск : НАРБ, 2002. – 176 с.
4. Гужалоўскі, А.А. Музеі Беларусі (1941–1991 гг.) / А.А. Гужалоўскі. – Мінск : НАРБ, 2004. – 218 с.д

5. Гужалоўскі, А.А. Нараджэнне беларускага музея / А.А. Гужалоўскі. – Мінск : НАРБ, 2001. – 124 с.
6. Емельянов, Б.В. Методика подготовки и проведения экскурсий / Б.В. Емельянов. – М.: ЦРИБ Турист, 1980. – 196 с.
7. Закон Рэспублікі Беларусь «О туризме», 16 июня 2010 г. // Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь. – 2010. – № 139. – 13 с.
8. Кодэкс Рэспублікі Беларусь аб культуры: [прыняты Палатай прадстаўнікоў 24 чэрвеня 2016 г.: адобраны Саветам Рэспублікі 30 чэрвеня 2016 г.]: уступае ў сілу з 3 лютага 2017 года. – Мінск : Нацыянальны цэнтр прававой інфармацыі Рэспублікі Беларусь, 2016 – 270, [1] с.
9. Савина, Н.В. Экскурсоведение: Учебно-практическое пособие / Н.В. Савина, З.М. Горбылёва. – Минск, 2004. – 354 с.
10. Шляхтина, Л.М. Основы музейного дела: теория и практика; учеб. Пособие / Л.М. Шляхтина. – М. : Высш. шк., 2005. – 183 с.
11. Юренева, Т.Ю. Музей в мировой культуре / Т.Ю. Юренева. – М.: Русское слово, 2003. – 536 с.